

बमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्त

आनन्द भूमि

THE ANANDA BHOOOMI

(The only Buddhist Monthly Magazine of Nepal)

बुद्धधर्म सम्बन्धी नेपालको
एक मात्र मासिक पत्रिका

लहुती-पुन्ही

वार्षिक रु. १५/- प्रति रु. १/-

बुद्ध सम्बत् २५२५	—	चंत्र पूणिमा	विक्रम सम्बत् २०३८	—	चंत्र
नेपाल सम्बत् १९०२	—	चौला	1982 A. D.	—	April
वर्ष ९		अंक १२	Vol. 9		No. 12

“आनन्दभूमि” को नियम—

- (१) “आनन्दभूमि” आनन्दकुटी विहार गुठीद्वारा प्रकाशित हुने नेपालको एकमात्र बुद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका हो । यो प्रत्येक पूर्णमासिको दिनमा निस्कनेछ । यसको आजीवन ग्राहक शुल्क रु. १५०।— र वार्षिक ग्राहक शुल्क रु. १५।— मात्र छ । जुनसुकै महीनामा पनि ग्राहक बन्न सकिन्छ । वार्षिक-ग्राहकलाई पूरा १२ वटा अंक प्राप्त हुनेछ । एक प्रतिको रु. २।—
- (२) यसमा बुद्ध धर्मसँग सम्बन्धित विषय छापिनेछ ।
- (३) लेखकद्वारा प्रकट भएको कुनै पनि विचारमा लेखको उत्तरदायित्व लेखक नै हुनेछ । सम्पादक-मण्डल हुनेछैन ।
- (४) लेखकले नेपाली, नेपालभाषा र अंग्रेजीमध्ये कुनै पनि भाषामा लेख पठाउन सक्नुहुन्छ र पठाइएका लेख किर्ता पठाउने व्यवस्था गर्न नसकिने भएकोले लेखको प्रतिलिपि आफूसँग राखी पठाउन बनुरोध छ ।
- (५) लेख पठाउँदा सफा र पूरा साइजको कागजमा एकपट्टि मात्र लेखेर पठाउनु पर्नेछ ।
- (६) ग्राहक शुल्क, विज्ञापन तथा प्रवन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवस्थापकको नाउँमा पठाउनुहोला । पत्र व्यवहार गर्दा आफ्नो ग्राहक संख्या तथा नाम ठेगाना राम्ररी लेखिएको हुनु जरूरी छ । ठेगाना हेरफेर हुने भएमा एक महीना अगावै व्यवस्थापकलाई सूचना दिनुहोला । पत्रिका समयमा नपुगे सूचना दिने कुपा गर्नुहोला ।
- (७) कुनै पनि लेख प्रकाश गर्न वा नगर्न अधिकार सम्पादकमै रहनेछ ।

अ नन्दभूमि कार्यालय, आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं ।

विषय - सूचि

बुद्ध बचन	१	स्वाह गुणवान् व्यक्तिपिति महत्व	१०
अत्यसद्वार जातक	२	जि भनू छःला मखुला !	१२
नारीको स्थान र बुद्धधर्मको भूमिका	३	ध्यानो	१४
निर्वाणतिर	४	पीर बैगु	१४
गरिमा एवं आह्वान	५	जीवन-सन्देश	१५
सहनशीलताको परिचय	६	सम्पादकयात पौ	१६
सुभावना	७	छि स्पूला ये ?	१७
आणविक युग	८	बौद्ध-प्रश्नोत्तर-स्तम्भ	१८
आँसुका कथा	९	सम्पादकीय	१९
जब जब समझनु भ	१०	बौद्ध गतिविधि	२०
घस्तो पनि हुँदोरहेका			

आणण्ड प्राची

प्रधान सम्पादक
भिक्षु अश्वघोष
 सम्पादक
भिक्षु कुमार काशयप
 सुवर्ण शाक्य
 प्रकाश वज्राचार्य
 व्यवस्थापक
भिक्षु महानाम
 सह-व्यवस्थापक
भिक्षु मैत्री
 प्रकाशक
आनन्दकुटी विहार गुठी
 स्वयम्भू, काठमाडौं
 फोन : १४४२०

महावग—विनयपिटकबाट ।—

“चरथ भिक्खुवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन सुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खुवे धर्मं आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं परियोसान कल्याणं सात्थं सव्यञ्जनं केवलं परिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

★ ★ ★

भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुखको लागि, विश्रमायि दयाको लागि, देव र मनुष्यहरूको हित, सुख र कामको लागि संचार गर । भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य र अन्त्य समयसम्म कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिशुद्ध ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश पार ।

दण्ड देखेर सबै डराउँछन्, सबैलाई ज्यानको माया छ । त्यसकारण आफू
हो जन्मो प्राचीलाई आघात नगर्न्, बगराउन् ।

अत्थसद्वार जातक

वर्तमान कथा

आवस्तीमा एक अत्यन्त वैभवशाली सेँठको सातवर्षिय प्रजावान् तथा अर्थकुशल छोरा थियो ।

एकदिन त्यसले आपनो बाबुकहाँ गई ‘अर्थको द्वार’ भनेको के हो भनी सोध्यो । त्यो प्रश्नको जबाफ उसलाई याहा थिएन । तब उसलाई लाग्यो कि त्यो प्रश्न अति सूक्ष्म छ । सर्वज्ञ बुद्ध बाहेक मायि भवाग्रसम्म र तल अबीचिसम्ममा बस्ने अरु कसैले पनि त्यस प्रश्नको उत्तर दिनसङ्गने छैन । यति समझी छोरालाई साथमा लिएर अनेक प्रकारका मालागन्ध विलेपन लिन लगाई जेतवनमा गएर शास्तालाई पूजा र वन्दना गरी एक छेउमा बसी भगवान्‌सँग उनले भने—

‘भन्ते ! यो केटो प्रजावान् र अर्थकुशल छ । यसले मसैंग ‘अर्थको द्वार’ भनेको के हो भनी मसैंग सोध्यो । त्यसको उत्तर याहा नभएर तपाइँकहाँ आएको छुँ । भन्ते ! यो प्रश्नको उत्तर पाए बेस हुने थियो ।’

उसको कुरा सुनी शास्ताले भन्नुभयो—

‘उपासक ! पूर्वजन्ममा पनि यस केटोले यही प्रश्न गरेको थियो र मैले उत्तर दिएको थिएँ । त्यसबखत नै यसले यो प्रश्न याहा पाएको थियो । पूर्वजन्मको कुरा भएकोले अहिले यसले सम्झन सकेन ।’

यो कुरा सुनी पूर्वजन्मको कुरा सुन्न सेँठले प्राथंना गरेपछि शास्ताले पूर्वजन्मको कुरा बताउनुभयो ।

अतीत कथा

अतीत समयमा वाराणशीमा ब्रह्मदत्तले राज्य गरिरहेको बेलामा बोधिसत्त्व महावैभवशाली सेँठ भएका थिए । उनको सातवर्षीय प्रजावान् तथा अर्थकुशल एक पुत्र थियो । एकदिन ऊ आपनो बाबुकहाँ गई ‘अर्थको द्वार’ भनेको के हो भनी प्रश्न गरे । उसको बाबुले त्यस प्रश्नको उत्तरदिँदै यो गाथा भने—

आरोग्यमिच्छे परमं च लाभं,
सीलं च वुद्धानुमतं सुतं च ।
धर्मानुवत्ती च अलीनता च,
अत्थस्स द्वारा पमुखा छ्ले ते’ति ॥

‘सर्वप्रथम परम लाभ सङ्खिने आरोग्यता हुनुपछं, त्यसपछि सदाचारी हुनुपछं, ज्ञानवृद्धको अर्ति सुन्नुपछं, बहुश्रुत हुनुपछं, धर्मानुसार आचरण मनुपछं र निराजनसी हुनुपछं । यही ६ कारणहरू नै अर्थ (समृद्धि) का प्रमुख द्वार हुन् ।’

यसरी बोधिसत्त्वले ‘अर्थको द्वार’ भन्ने प्रश्नको उत्तर दिए । त्यसबेलादेखि ऊ यो ६ धर्महरूमा बस्न थाल्यो । बोधिसत्त्व पनि दानादि पुण्य गरी कर्मानुसार परलोक गए ।

नारीको स्थान र बुद्धधर्मको भूमिका

श्री ओ. के. गुणशेखर, श्रीलंका

[यो लेख काठमाडौं भृकुटी मण्डपस्थित बुद्ध विहारमा भएको प्रवचनको एक भाग हो ।
सम्पादक ।]

समाजमा मानिस कसरी सोचदछ, स्वास्तीमानिस कसरी सोचदछ भन्ने कुरामा असमानता पाइने भएकोले नर र नारी वर्गमा शारीरिक, सामाजिक, मनोवैज्ञानिक सोचाइमा भिन्नता छ । तर कुनै काम, कुरो पदमा पुग्ने अवसर तथा हक भने समान हुनु पदंछ । नरले विकास गर्ने मोका पाउँछ भने नारीले पनि विकास गर्ने अवसर पाउनु पर्छ । पश्चिम राष्ट्रमा नारी मुक्ति आन्दोलन चलिरहेको छ । अमेरिकाको संविधानबाट आईमाई राष्ट्रगति हुने गुञ्जायस देखिदैन । तर २५०० वर्ष अगाडि नै गौतम बुद्धले महिलावर्गलाई समान हक प्रदान गर्नु-भएको थियो । नारी पनि अरहत हन सक्ने निर्वाण पथ उही हो, मार्ग एउटै छ, विहारमा पस्ने ढोका अलग छैन ।

क्रिश्चियन धर्ममा नारीवर्गले विसपको पद हासिल गर्न सकेको छैन । यता बुद्ध धर्ममा सारीपुत्र र मौद्गल्यायन पुरुषको पत्तिमा बुद्धको नजदीक रहनुभएको थियो भने नारीतरफ खेमा र उपलब्धा पनि उत्तिकै अग्रसर हुनुभएको थियो ।

बौद्ध समाजमा महिलाको स्थान आमा र पत्नीको रूपमा लिइएको छ । बच्चा पेटमा रहेदा पनि आमाको

विचारको प्रभाव बच्चामा पदंछ । आमाको कुशलकार्य, असल विचार विमर्श, शुभचिन्तन प्रतिविभित भै बच्चामा सम्बर्धन हुन्छ । आधुनिक मनोविज्ञानमा पनि आमाको विचार बच्चामा पर्ने कुरा प्रतिपादन भएको छ । जुनचाहिं बाबुले प्रभाव पाने सक्दैन । बौद्ध वाङ्मयमा आमाबाबुको हेलमेलमा बच्चाको जीवनको क्रम चल्ने हुँदा उनीहरूलाई पूर्वाचार भनिएको पाइन्छ । जन्मेको ४ वर्षमा बच्चालाई धेरे सिकाउने र सुप्रभाव पानेसके बाकी जीवन सफल हुन सुगमता मिल्ने कुरा आधुनिक मनोविज्ञानमा पनि पुष्टचाइएको छ । बच्चाको जीवनको विकासमा बाबुको भन्दा आमाको महत्वपूर्ण भूमिका खेलिने भएकोले सारीपुत्र मोगलीपुत्र आमाको नामबाट कहलिएको थियो ।

समाजमा नेतृत्वको आवश्यकता परे जस्तै परिवारमा पनि मातृप्रधान पितृप्रधान भनिआएको छ ।

पश्चिमी राष्ट्रमा चलिरहेको अभियानबाट त्यही नारीले पुरुष सरह समान काम, उपभोग गर्ने, मुक्त भएर हिड्ने, पतिले पनि बच्चाहरूको हेरविचार गराउने र परम्परादेखि चलिआएको आमाबाबुले खेल्नु पर्ने सुसंगठित भूमिकाको परवाह नगरी नरले गरे जस्तै मात्र गर्न खोज्नु

आन्दोलनको उद्देश्य जस्तो छ । त्यस क्षेत्रतर्फ पारपाथुके प्रतिदिन बढ़दैछ । नारीमुक्ति आन्दोलनको क्रममा बाबु को हो भनी देखाउन नसक्ने अवस्था परेको र रजस्वला विनाने योनक्रिया गर्ने प्रचलन पनि सुनियो । यो त नक्कली मुक्ति हो, वास्तविक होइन । यसबाट समाजमा समस्या थप्दैछ । वास्तविक मुक्तित निर्वाण हो, विमुक्ति

हुनु हो । २५०० वर्ष अगि नै राग, द्वेष, मोहबाट मुक्त भै भिक्षुणीले बहंत् पाइसके । उसबेला नै नारीले समान-हक पाई नैतिक आचरणलाई असल कायं सम्झी आदर्शमय जीवन व्यतिर भैराखेकोमा अन्तमा आएर पश्चिमबाट सामाजिक हमला प्रारम्भ भएको छ ।

००

निर्वाणतिर

- संघरत्न शाक्य
लुम्बिनी हेल्थ पोष्ट
रूपन्देही, लु० अच्छल

गरिमा एवं आङ्कान

- रवि शाक्य
महाबौद्ध, पाटन

बुद्ध ! हामी एक सफा चट्टान हौं !
हामी तिम्रो छातिमा टाँसि रहन्छौं !
हाम्रो पेटमा केही परोस् या नपरोस्
लगातार तिम्रो स्तुति गरि रहन्छौं ।

बुद्ध तिमी नै हौ महामानव,
बुद्ध तिमी नै हौ संकल्पक,
बुद्ध तिमी नै हौ मर्म बुळ्वकड
बुद्ध तिमी नै हौ द्वीपको दीपक !

बुद्ध ! तिमीलाई बनाई दिएको विहारमा पनि
अति नअति भरिदा पनि
शान्तिको भावना जगाउने छौं ।
तिमीमाथि एक दृढ़ विश्वास जगाउने छौं ।

यहाँ तिम्रो शान्तिको गीत
गुञ्जेको छ अनन्त ठाउँसम्म,
यहाँ तिम्रो मुहार स्वरूप ध्वजा
फहरेको छ सवको घर आँगनमा !

बुद्ध ! तिम्रो त्यो अँध्यारोमा पनि हिँडने बाटो
देखनेछौं
कुन बाटो कसरी फार्दै हिँड्छ भनेर
अवश्य जान्ने छौं, सिक्ने छौं
अनि हामी सबै निर्वाणतिर लाग्नेछौं ।

आऊ तिमी फेरि एकपल्ट
यो अनभिज्ञ जनशोषितहरूका बीच
सुनाऊ तिमी फेरि एकपल्ट
शान्तिका अनि मैत्रीका पाठ तिनीहरूका बीच !

५

सहनशीलताको परिचय

— भिक्षु चुन्द शास्त्री
होलन्दी विहार, पाल्पा

एकजना युवा बौद्ध भिक्षु भिक्षाटनको लागि काशीनगरमा गइरहेको थियो । जाँदा जाँदा एउटा ठूलो अमीर व्यापारीको घरद्वारमा पुग्यो । त्यस व्यापारीकी पत्नी अति राज्ञी युवती थिइन् । युवतीले युवक भिक्षुको शरीर देखनासाथ युवकप्रति आकर्षित भई, “अहो धन्य हो, यत्तिको राज्ञो युवक व्यक्ति पति पाउने नारीको जीवन । अब यसको सेवा-सत्कार गर्ने ।” भनी रूपवतीले बौद्ध भिक्षुलाई भित्रयायो । युवक भिक्षु पनि भित्र गएर योग्य आसनमा बस्यो । युवतीले अनेक किसिमका खाद्य भोज्य र मेवा मिठान्नबाट स्वागत गरी । अनि एकान्त मौका हेरी रूपवतीले भनि—“मुनिश्वर ! हजुरको लागि यस किसिमबाट गाउँ र शहर घुम्ने कुनै आवश्यक छैन । मसित असख्य घन सम्पत्ति छ । जाँओ हामी दुईजना कहीं मेरो घन सम्पत्तिबाट आरामपूर्वक जीवन व्यतित गरौं ।”

यस्तो कुरा सुन्नेबित्तिके भिक्षुले दुईटै कान बन्द गरेर सारे दुःखी दृष्टिबाट रूपवतीलाई हेन्यो । अनि युवतीले भनी—“मुनिश्वर ! हजुरले चिन्तित दृष्टिबाट मलाई नहेनुस । तपाईंको कोमल नेत्र कमलफूल समान अत्यन्त आकर्षक भएको आँखामा विकलरूप गर्नु ढीक छैन । मैले त मेरो जीवनमा आजसम्म पतिको राज्ञो चिटिक परेको आँखा देखेको छैन ।”

युवतीको यस्तो वचन सुनेर युवक भिक्षुले सिर-देखि पाइतलासम्म थर थर काँच्दे भन्यो—

“बहिनी ! तिमी विवाहिता स्त्री हो । म गृह-त्यागी बौद्ध भिक्षु हुँ । यदि मेरो विशाल नेत्रप्रति मोहित भए दोष तिम्रो होइन, दोष त मेरे आँखाको भन्तुपन्यो । लो अब तिमीलाई सुन्दर आँखाको सौन्दर्य देखाउँछु ।” यति भनी भिक्षुले एउटा चक्कूले आफ्नो दाहिने आँखा निकालेर हातमा लिई, रगतसे लठपठ भएर भन्यो—“ल, हेर बहिनी, खूबसंग हेर, विशाल आँखाको सौन्दर्य ! यो त मांसको डल्लो हो । यस्तो धृणित वस्तुमा के मोहित हुने ? एकदिन पछि दुर्गन्ध हुने, अपवित्र हुने” अनी देखायो । यस्तो दूष्य देखेर रूपवती वेहोश भई, होशमा आपेपछि अपशोच गरी रोई । पछि पञ्चाताप भएर बोली—“म करि पापी दुष्ट हुँ, मेरो नीच बुद्धिबाट हजुरको आँखा नष्ट भयो । अब मेरो यो जीवन पनि ध्यान ने गयो ।” रूपवतीले यस्तो कुरा सुनाए पछि, भिक्षु मुसुकक हाँसेर भन्यो—

“बहिनी, तिमी नराज्ञी महिला होइनी । तिमीले त ठूले उपकार गरेछी । यदि तिमीलाई सुन्ने इच्छा छ भने म एउटा कहानी भन्छु—‘उहिलेको जमानामा जम्बु-द्वीपमा एउटा गंगाजीको तटमा एकजना ऋषि तपस्या गरिरहेको थियो । समाधिस्थ भएपछि पंक्षीहरूले उसको

क्षामा गुड बनायी । तर उसलाई कही थाहा थिए, आपनो व्यानमा उनी मग्न थियो ।

यसे समयमा एउटा रक्सीबाज राजा आफनो पत्नीसाथ गंगाजीको तटमा घुम्न आएका थिए । राजा रक्सीको नशामा लागेर एकातिर रुखको छायामा सुतेका थिए । महारानी यत्रत्र डुल्दै त्यही महात्मा भएको उपवनमा पुगी ।

केही दिन पछि राजालाई होश आयो, अनि रानीको खोजी गर्दै, त्यही उपवनमा आइपुग्यो । राजाले ऋषिको सन्मुखमा बसिरहेकी आफनो पत्नी देखे । राजाहरू काम, क्रोध र अभिमानले चूर-चूर हुने हुन्छन् । केही सूक्ष्म नगरी आफनी महारानीलाई बसमा लिने ऋषि भनी रीसले म्यानबाट तलवार फिकी ऋषिको खूदा काटेर आफनो पत्नी साथमा लिई राजा आफनो बाटो लागे । तर तरवारको चोट खाएता पनि ऋषिको मनमा छेष रत्तिभर पनि भएन । मनमा केही दुःख कष्ट नलिई धैर्यपूर्वक त्यहीं बसिरह्यो ।

अनि केही दिन पछि बनदेवी प्रत्यक्ष भएर भनी—“ऋषीभर, तपाईंको तपस्या देखेर म अति खुसी भएँ ।

म त्यस राजालाई नाश गरी दिन्छु, असले तपाईंको खूदा काटे । उसलाई नाश पारी तपाईंलाई वरदान दिन आईछु ।”

देवीको कुरा सुनेर ऋषिले भन्यो—“होइन उनलाई केही नगर्नुस् । ती राजा मेरो मित्र नै हो, शत्रु होइन । उसले त्यसो गरे तापनि मलाई यस्तो सिकायो कि—“सहनशीलता भन्ने कस्तो रहेछ । यो सहन शक्तिको परिचय हो । यदि मैले उस राजामाथि क्रोधित भएको भए तपाईं यसरी प्रत्यक्ष हुनुहुन्थ्यो होला ?”

ऋषिको बचनबाट देवी सारै नै प्रभावित भई, प्रसन्न चित्तले देवीले ऋषिको घाउ ठीक होस् भनी आशीर्वाद दिएर हिँडी ।

यस्तै प्रकार हे सुन्दरी ! तिमीले पनि मेरो निम्न ठूलो उपकार गन्यो । तिमीले यो साबित गन्यो कि शरीर तुच्छ वस्तु हो, अनित्य हो ।”

भिक्षुको उपदेश सुनेर सुन्दरी प्रभावित भएर आफूमा आइरहेको मोहरूपी क्लेशलाई त्यागी उनी बोद्ध भिक्षुलाई गुरु स्थापना गरी बुद्धमंमा दीक्षा ग्रहण गरी शान्त चित्तले रहिन् ।

५

सुभावना

— 'ज्योति' शाक्य
कालिम्पोंग

बुद्ध सुगतको चरण समाई
सत्य परायण भक्त बनी,
भजदछु पूजा अर्चना गर्दे
सुभावना लिई मनमा यही—

सुधर्म—रश्मिले भरी अभ्यन्तर
मोह रूपी तम दूर गरी
गर्न सकूँ नर—जन्म यो सार्थक
सद्गुण शीलले शुद्ध गरी ।

आसक्ति रागको रोग निरोधक
सम्यक् ज्ञान सुपथ्य लिई
भर्न सकूँ पुण्य—धनले जीवन
मंगल दायक कर्म गरी ।

प्रपञ्च लोकको अदृश्य बन्धन
मायामय भ्रम छ्वंश गरी
तर्न सकूँ भव—सागर दुष्कर
दुःख सुखमा समझाव रही ।

आनन्दकुटी विद्यापीठ स्तम्भ
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

आणविक युग

— श्रीधर प्रसाद गौतम
कक्षा ७

निद्रा, भोक, प्यास केही न भनी
उत्पादन गर्दछौ,
आफ्नै नाशको निम्ति अणु र परमाणुको
विस्तार किन गर्दछौ ?
मान्छे हो, तिमी आफ्नै
विनाश हुने
बाटो किन रोजदछौ ?
आफ्नो कला, शीप र संस्कृति सबै
ज्वस्त किन पार्दछौ ?
भोका, नाड्ना र परिश्रमीजनलाई
त्यसै किन मार्दछौ ?
कस्तै भेट सभा हुँदा पनि
मिलदैन तिम्रो कुरो
यो आणविक युगमा त
संसारे भो अङ्घ्यारो ।

आनन्दकुटी विद्यापीठ स्तम्भ

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

आँसूका कथा

- श. सुधी नीता शेष

बाँडेर कहिले सकिंदैनन्,
आँखाका आँसूहरू ।

कहेर कहिल्ये सकिंदैनन्,
जीवनका कथाहरू ।

ओठका मुस्कान मुस्कान होइनन्,
लुकेका छन् ब्यथाहरू ।

कसलाई विश्वास गरी सुनाउने,
ती अधुरा कल्पनाहरू ।

बध्न र बाध्यतामा
बाँच्नु पनि के बाँच्नु ?

आँसू लुकाई हाँस्नु
पनि के हाँस्नु ?

जब जब सम्झन्छु म

- रवि बज्राचार्य
कक्षा ६

जब जब सम्झन्छु म
आपनै अतीतका घटनाहरू
आँसू भरिँदै आउँछ मेरा यहहरूमा ।

जब जब सम्झन्छु म
आपना मनका इच्छाहरू
कोनं थालछन् खुसीका लहराहरू ।

जब जब सम्झन्छु म
कूठा प्रेमहरू छन् सबै अंध्यारा
सच्चा प्रेमहरू छन् सबै उज्याला ।

जब जब सम्झन्छु म
जो स्वर्ग छ त्यो मुटु म नरके छ भित्र
च्यातिन्ध्र चित्त यदि स्वनै बिसिने पवित्र
उनले गरेको प्रेम हत्याहरू
बहाना उनी गर्छन् अरुका तर्कहरू ।

भाग पुन्ही

माघ २६ गते माघ पुन्ही खुन्हु आनन्दकुटी स्वयम्भू
ज्ञानसाला भजनं लिपा भिक्षु सुगतमुनि—ध्व शरीर
अस्थिर खन्हु पृथ्वीले चतावाइतिनिगु धंगु बुद्धवचन
ब्याख्या याना: बुद्ध गुण स्मरण याका विज्यात ।

अनं लिपा भिक्षु अश्वघोष धर्मदेशना याना:
धेविज्यात कि विहार विहारय वनाः बाख न्यनाथे व
कनाथे थःयःगु संस्कार (बाति पह चह) पाकाः बालाका
यके फुसा अपो बुद्धमं प्रचार ज्वीगु खेच्चाय याना
विज्यात ।

श्री तीर्थनारायण मानन्धरं २०३३ माघ २२ गते
छुं बोद्ध संस्कार मनय् थाके माला: व थःयःगु पह चह
बालाके माला वय्क प्रमुख छिस्वम्भू धर्मं पासापि लुं दिनया
लागी प्रवजित व उपसम्पदा दीक्षा कैगु खः । जन्मदिवा
सत्ता ध्व हे दिनय् पासापि सकले जाना: संस्कार खंगु
दिन मानय् यानागु खेन्हायना दिल ।

वय्कःपि सकले जाना: आनन्दकुटी माघ पुन्ही
खुन्हु बुद्धपूजाय् भागका:पि सकल भिक्षुगण व उपासक
उपासिकापित जलपान व भोजन संप्रह यानादिल ।

भोजनं लिपाया कायंकमय् भिक्षु बुद्धघोष महा-
स्थिविरं परिवाण पाठ व धर्मदेशना याना विज्यात ।
अनंलिपा श्री तीर्थनारायण मानन्धरं थाइ-नेपाल कठिन
उत्सवयागु चलचित्र विना दिल ।

बैंकक्य नेपाली प्रदर्शनी

वंगु सन् १९५२ जनवरी २९-३०-३१ तारीख
तक स्वन्हुयंकं न्हापालिकं बालाक रुःकः धाय्क नां चंक
थाइलैण्डया राजधानी बैंकक्या महामकुठ राज विद्यालये
नेपाली ब्रदर्शनी ज़गु समाचार दु । न्हापां दुर्हां वनेव
श्री ५ महाराजाधिराज व श्री ५ बडामहारानीपिनिगु

तस्वीर जब खब व्यैतल । सकसित आक्षित या:गु लुम्बिनी
महामायां सिद्धायं गौतमवात जन्म विया धंगु दूश्य ४/५
फोट तःधिकः जू । नापं जःखः कपिलवस्तु व देवदहया
मूर्ति तथाः व्याख्या सहित प्रदर्शन याना तःगु बालाः जू ।
सेमेगु नेपाःया प्राकृतिक दूश्यं जागु तस्वीरत, पोष्टकाङ्क्षा
व गृहीश्लिप कला व्यायातःगुलि नेपाः वने म्वाःक नेपाः
छगूलि ल्हानाः व्यायातल धंगु दशकतय्गु मृतुं पिहांबोगु
खेन्हने दु । दर्शकतसे लुम्बिनी विकासया ज्या छाय
धिला जूगुथे धकाः न्यंगु नं चर्चा दु ।

धुगु प्रदर्शनी क्यनेत थाइलैण्डया लागी शाही राजदूत
महामहीम श्री गिलेन्द्रप्रसादायाखे गुहाली जक मखु स्वयं थः
परिवारत व्याना: प्रदर्शनी स्वः छाया दिल । युनेस्कोपाखे
बैंकक्य विज्याना चंम्ह श्री थाकुरमान शाक्य नं आर्थिक
सहयोग विया: गुहाली याना विज्यात । आर. एन. ए. सी.
या अधिकृत एल. बी. प्रधान व ए. आइ. टी. ले चर्चेपिसं
नं सहयोग विया: प्रदर्शन कःकः धाय्का दिल ।

प्रदर्शनीया आयोजकत—

भिक्षु धर्मशोभन, भिक्षु धर्मपाल, भिक्षु सुमेध,
भिक्षु पञ्चालोक, भिक्षु सुगन्ध, श्रामणेर महाजनन,
श्रामणेर सुधर्मपि । वसपोलिपि थाइलैण्ड बुद्धमं बधयन
याना विज्याना चवपि खः ।

हेराकाजो सुईकापाखे प्राप्त आनन्दभूमिया आजीवन ग्राहक नामावली

१. कीर्तिबहादुर बज्जाचार्य, गावाहाल, यल
२. बागरत बज्जाचार्य, गावाहा, यल
३. रामलाल अवाले, तुम्बाहाल, यल
४. बुद्धरत शाक्य, नायवहाल
५. बाबुकाजी पैमाय्, कुटिबहाल
६. जगत शाक्य, क्वालखु
७. धर्मबहादुर धाख्वा, पाटनडोका
८. जगत शाक्य, महाबोद्ध, यल
९. रत्नकाजी बज्जाचार्य, ओबहाल, यल
१०. वेष्वारत शाक्य, तःधचुक, नबही, यल

उपरोक्त आजीवन ग्राहक दय्का दीम्ह श्री हेराकाजी
सुईका । (बाकि लिपाया अंके)

(शान्तिको बाटो 'सत्य घटना')

यस्तो पनि हुँदोरहेछ

काठमाडौंको टेकु दोभानको हारहारमा जम्बूद्वीप नाउँ भएको आधाभन्दा बढि कान्तिपुर निवासीको शवयात्रा गरी दाहसंस्कार गर्ने मसान छ । त्यस मसानको एरियामा फाल्टो भई घाँस उमिराखेको चौर छ । त्यो चौर फाल्टो देखी केही व्यक्तिले सरकार र जनताको आँखामा छारो हाली आफ्ना नाउँमा दर्ता गराई एक सानो घर पनि बनाए । केही कालपछि जनसेवामा दत्तचित त्यस मसान घाटमा दाहसंस्कार गर्नुपर्ने जनताहरूले फोहोर मैला हटाउने र मसानलाई जीर्णोद्धार गरी वाटो समेतमा ढुङ्गा ईंटा छापी सुग्रार गर्ने हेतुले जम्बूद्वीप मसानघाट जीर्णोद्धार समिति खडा गरी सबैको सहयोगबाट सुधारकार्य शुरू गरे । कामगार्दै लैजाँदा मसानको एरिया भित्रको घर बाघको रूपमा देखेर त्यसलाई हटाउन त्यो घर कसले बनाएको भनी बुझ्दा कसले आफ्नो भन्न आएन । त्यो देखी घर भत्काउने अभियानको कुरा चल्दा घर बनाउने व्यक्ति देखाप्न्यो र आफूले आवश्यक प्रमाण सहितको कागजात समेत बनाएको कुरा व्यक्तगरी न्यायको शरण पर्ने कुरा बताए । सम्बन्धित वडा र काठमाडौं नगर पञ्चायतका पदाधिकारीहरू सहित सभागरी जीर्णोद्धार समितिले आफ्ना परम्परागत ऐतिहासिक प्रमाण प्रस्तुत गरे । यस विषयमा छलफल भई नानाथरिको विचार प्रस्तुत हुन आए । कोही घरधनी भनाउँदोको पक्षमा कोही जीर्णोद्धार समितिको पक्षमा विभाजित

भए । घर धनीले आफ्नो कायम गर्ने र समितिले सार्वजनिक कायम गर्ने जान्ने बुझ्ने ठालूहरूकहाँ सरसलाह र हारगुहार माग्न गए । कुरा चकिन लाग्यो । न्यायालयमा गई घोरघमासानको मुद्दा होला जस्तो भयो । सार्वजनिक जग्गा मिची व्यक्तिगत बनाउँदा मेलमतो गर्नेहरूलाई समेत पीर पर्न लाग्यो । यतिकमा वडा अध्यक्षले राम्रो भूमिका खेलेर समस्या समाधानितर विशेष ध्यान दिए । यता समितिले सारा जनताको समर्थन पाई परम्परागत सांस्कृतिक निधि कायम राख्ने दोरानमा एक मतो भई घर भत्काएर सामना गर्ने निधो गरे । उता घर बनाउनेकहाँ यो कुरा ठोसरूपमा पुग्यो । वडा अध्यक्षसँग छलफल गरी आफैले भत्काएमा आफ्नो इज्जतमा समेत धक्का लाग्ने भएकोले स्वतः नरहेको जस्तो गरी राती भत्काएमा राम्रो हुनेछ भनी सहमत भए । जन-समूहले आक्रोशका साथ सबैको समक्ष भत्काएमा अरु अरु बढी इज्जत जाने आशका लिएर गरिएको सल्लाह अनुसार घर राती भत्काइयो । भोलिपल्ट ने समितिले छलफलमा भत्काउने सहमती नभए जवर्दस्ती भत्काउने निर्णय गरी श्रमदान समेत गर्न सयाँको संख्यामा त्यहाँ पुग्दा घर भत्काइसकिएको देखी सन्तुष्ट भई अरु सुधार कार्य गर्ने निर्णय गरे । छवसात्मक झगडा हुन पाएन । दुवैपक्ष सन्तुष्ट भए र शान्ति कायम भयो ।

★★

स्वम्ह गुणवान् व्यक्तिपिनि महत्व

- उपासक ज्ञानबज्र बज्राचार्य

भगवान् बुद्ध गोसिङ्ग वनय् अनुरुद्ध, किम्बिल व
नन्दिय भिक्षुपि नापलाय् धकाः विज्यात । वनपाले
भगवान् बुद्धयात लैं पनाः धाल—“ए श्रमण ? थन
जज्ञलय् दुने छोयमखु ।” अन जज्ञलय् दुने चाला बांलाःपि
ज्ञानिपि, शान्तपि व्यक्तिपि स्वम्ह आनन्दं च्वच्वगु दु ।
‘इमित वाधा ज्वी ।’

वनपाले भगवान् बुद्धयात लैं पनाः द्वालाच्वगु
अनुरुद्ध भिक्षुं खनेवं वनपालेयात धाल—

“ऐ पालेद्वाइ ? बस्पोल जिमि गुरु खः । भगवान्
बुद्धयात पनेमते ।” अनुरुद्ध, किम्बिल, नन्दिय स्वम्हं
भिक्षुपि वयाः भगवान् बुद्धयात, लैं स्वःवयाः माःगु सत्कार
यात । छम्हसिनं पात्र चौवर काल । छम्हसिनं आसन
लाया वित । छम्हसिनं तुति भिलेत लः तेविल । भगवान्
बुद्ध तुतिसिला । आसनय् फेतुना विज्याय् वं स्वम्हसिनं
बग्दना यानाः छ्वेलिकक फेतुत ।

भगवान् बुद्धं धैं विज्यात—“अनुरुद्ध ? छिपि
सकसितं म्हंफु मखुला ? छिमित भिक्षाया छुं दुःखला
मदु । छिपि बांलाक मिलय् जुया च्वना मखुला ?”

“भन्ते, जिपि उकले म्हंफु । नय् त्वनेगुया निम्नि
छुं दुःख मदु । हृषंपूर्वकं परस्पर मैत्री तथा, काय्, वाक् व
मनं उत्तिन्यंक व्यवहार यानाः लः व दुरुयें जिपि मिलय्
जुया च्वना ।”

“अनुरुद्ध ! छिपि गुकथं लः व दुरुयें मिलय् जुया
च्वनागु ?”

“भन्ते ! जिपि परस्पर र्वाले न्होने नं ल्यूने नं
(म्हूतुं छता धया ज्यां छता मयाना) जिपि स्वम्हसिया
शरीर अलग अलग जूसां विचार व मन छ्गू हे यानाः
मिलय् जुया च्वना ।”

“अनुरुद्ध ! साव बाँलाः ! तस्सकं बाँलाः !!
छिपि मिलय् जक जुया च्वनागुलाकि क्लेश वं मद्यकेगु
प्रयत्न याना च्वनागु ?”

“भन्ते ! जिपि सुम्क मच्वना । बीयं उत्साह याना।
क्लेश मद्यकेगु कुतः यानाः निर्विणपाखे मन तेच्वना ।”
जिपि स्वम्हसिनं फुकक उया कर्तंव्य समक्य् जुया याना
च्वना । वं याइका अवं याइका धकाः आशा मया से जनं
भिक्षा वनाः लिहां वै, वं फेत्वीत आसन लाया तै, त्वनेत
लः तैइतै, चिप सिला च्वनी । भिक्षा वनाः लिपा लिहां
वःमहस्यां यःसा बाकिदुगु भोजन नै, नयगु इच्छा मदुसा
ल्यगु भोजन वाँडेंगु धाँय् मदुयाय् वा को मदुगु लख्यसां
वांछोयाबी । लासा थनाबी । लःथल गन तयमाःगु खः
अन तथाः चिप सिलाः थलबल माःथाय् तै । न्यंकनं
बैपुह, लहा-तुति सिलेत लः फुना च्वंसा लः भरय्याना तै ।
चःबी लः मदुसा लः तय्यंको । यदि याकःवा धम्प लहूने

मकुसा वेम्हसित स्थाः साय् याना सःता तै । जिपि द्वाः कं
खे मल्हाना । ग्यान्हृह छकः नाप लानाः यःयःगु अनुभव व
धमंया छनफल याना च्वना ।”

“अनुरुद्ध ! साधु ! साधु !! मनुष्यधर्मं स्वयाः
उत्तमगु आयंज्ञान छिमिसं मखला ? अलोकिक ज्ञान खनाः
छिमित आनन्द जुया मवःला ?”

“भन्ते, आनन्द जुयावः । जिमि इच्छा दत्तले काम
तृणां अलग जुयाः अकुशल चित्त शुद्धयानाः विवेक उत्पन्न
जूगु सवितकं, सविचार, प्रीति व सुख दुगु प्रथम ध्यानय्
ध्यंका च्वना । पृथक्जन तयके (साधारणपि मनूतयके)
मदुगु सुख अनुभव याना च्वना ।”

“अनुरुद्ध ! साब बाँलाः, साब जिल, छिपि धुलि
जक ज्ञानय् सन्तोष जुया च्वनागु लाकि ? ध्वयासिकं
च्वेयागु उत्तमगु धर्मं अवबोध याना च्वनागु ?”

“भन्ते, मेगुनं अवबोध यानागु दु । जिमि इच्छानु-
सारं वितकं, विचार मुक्त जुयाः यःगु चित्त स्थिर यानाः
समाधि उत्पन्न यानाः आनन्दगु दुतिय ध्यानय् ध्यनानं,
हानं प्रीतियात न त्याग यानाः स्मृति व प्रज्ञा सहित
कायिक सुख अनुभव यानाः तृतिय ध्यान प्राप्त याना ।
हानं सुख न मदुगु दुःख न मदुगु उपेक्षा सहितगु चतुर्थध्यान
प्राप्त याना च्वना ।”

“ध्वयां च्वेयागु न छुं ज्ञान प्राप्त यायत कुतः
याना च्वनागु दुला ?”

“भन्ते, मेगुनं प्राप्त यानागु दु । जिमिगु इच्छानु-
सारं रूप संज्ञायात त्याग यानाः चित्तय् चोट परय् ज्वीगु,

पटिष्ठ (बदला कायगु) भावनायात नाश यानाः अमे अमेगु
संज्ञायात मनय् पतसे आकाश अनन्त धयागु आकाशा-
नस्त्रायतन ध्यानय् ध्यंका, अनं पुला बनाः विज्ञानस्त्रायतने
ध्यनानं छुं है मदु धयागु आकिञ्चनभायतन ध्यानय् ध्यने
धुंकाः हानं नैवसंज्ञा नासंज्ञायतन ध्यानय् च्वना अष्ट
समाप्ति (आयंज्ञान) प्राप्त याना च्वना ।”

“अनुरुद्ध ! मेगु छु ज्ञान प्राप्त याना च्वना ।”

“भन्ते ! ध्वयां च्वे लुमंक्यगु व अनुभव यायगुनि
मुक्तगु निरोघसमापत्ति (अवेतनिक अवस्था) ज्ञानं मुक्त
जुया च्वना । जिमिगु प्रज्ञा ज्ञानं खंक्य मावको खंक्य
धुंकाः आश्वव (बलेश) क्षय याय् धुन । अनं च्वे मरयु
भन्ते ।”

“साधु ! साधु !! साब बाँलाः, आश्वव क्षयज्ञान
निर्बाण सोया तःधंगु सुख मेगु छुं नं मन्त” धया, अनुरुद्ध,
किम्बिल व नन्दिय स्वमंहं भिक्षुपिन्त धर्मं उपदेशहारा
चित्त बुक्य् यानाः सन्तोष याकाः, उत्साह बढ्य् याकाः
वसपोल अनं दना विज्ञात ।

वसपोलवि स्वम्ह नं बुद्धया ल्यूल्यू भतीचा बना:
लिहां चल ।

किम्बिल व नन्दिय भिक्षुं अनुरुद्ध याके ध्यन—

“भन्ते ? जिमिसं छःपिन्त जिपि अरहन्त जुल
धकाः मधया छपिसं गये सिल !”

“जितः छिमिसं मकंसां, जि परचित ज्ञानं सिल ।
देवतापिसं नं धाःचल ।” अस्तु ।

बौद्ध विचारधारा बाँलाक श्वीका कायत न्हगु प्रकाशन “बौद्ध विश्वास”
(नेपाली) स्वयगु त्वःकिका दी मते । मालाः मालाः सां स्वया दिसें !

जि मनू खःला मखुला !

— लक्ष्मीचन्द्र बज्राचार्य, खवप

जि छम्ह प्यपां चूम्ह प्राणि । जिके न्हिप्यं
नं दु । तर ख्वाः धाःसा मनूया थें हे । जिके
लज्जा, भय इत्यादि छुं हे मदु । जि, जिथेंजाःपि
प्राणीपिनि पुचलय् जुजु थें । थम्ह धैथें मंतकि तं
पिकाय् गु, कपिन्त पीडा बीगु । सुं छम्ह प्राणियात
स्याय् फत धाय् वं जि नय् हे घ्वाः, प्वाः जाः । अले
जिम्ह सहभागिनो थ्व हे धैगु यिकान मदु । सु,
गुबलय् ध्वदुत जितः यःसा व हे जिम्ह सहभागिनी
ज्वी । अथे ध्वद्वीखुन्हु नं जि नय् घ्वाः, प्वाः जाः ।

आखिरय् जि जुजु जा खःनि । नय् मा:सा
मेपिनि नैच्वंगु हे ख्यानाः जूसां, दायाः जूसां
लुतय् यानाः कया नय् गु । मरि पसलय् साहु
मदुगु मौका स्वयाः मरि खुया नय् गु । अले जि
गुवले हे दांमलाः । सदां प्वाः जाः । तर मेपिनि
नं प्वाः जाय् के मा: धैगु हे मस्यु । जि जक प्वाः
जाय् वं गा: । उकि जि त्याग धैगु सुं पंक्षिया नां
ज्वी घकाः विचाः याय् गु ।

जि प्यपां चूम्ह जूसां खः सःम्ह नं जुया
च्वन । उकिसनं जि निता भाय् सः । मनू भाय् व
अले थःगु स्वाभाविक वा जातीय भाय् । जितः
मालेवं मनू भाय् ल्हानाः गुलिखे चलाक धाःपिन्त
कवाप्लाकक नय् गु । उकि सीका दिसँ जिके खःगु
खः धैगु हे मदु । अथवा जिगु महुतुं पिहाँ वैगु
शब्द छिड्बे छव्व नं सत्यगु मखु धाःसां छिकपिन्त

पाप लाइमखु ।

अँ, अले हानं जि गुजाःम्ह स्यूला—सुं
छम्ह मनू भचा बाँलाक वःसा वैत न्हिप्यं संकाः
आदर तयाः मानय् याय् गु चाहे व खुँ, फताहा
थज्वीमाः । अले सुं मनू भचा वांमलाक वःसा,
अथवा भारि कुवियाः, घ्वाथःगु लँ फिनाव म्ह
जुलिंक वत थारा थारा न्हुक ख्याय् गु । त्वाः
इवक्क थःगु शब्द पिकयाः हालेगु चाहे व पण्डित
हे थ ज्वीमा । उकि जिके विवेक व प्रज्ञाया नाम
छुं छफुति हे मदु घकाः नं सीकादिसँ ।

थ्व जुल जिगु परिचय ।

आः जिगु वाखँ न्ह्यथने—

छन्हु जि बजारय् जिथें प्यपां चूपि मस्त
नायं ख्याः याना च्वनागु । उवलय् सुना सुनां
झ्यालं मरि छपा वकफाना हल । अले जि ब्वाय्
वनाः व मरि काय् त वना । तर मेम्ह छम्ह
जान्या जुयाः काचाकक व मरि वांन्यात । जि
तंम्वल । ‘बरे जिगु न्ह्यःने जान्या ज्वीभका
मखुला’ घकाः वैत जि वांन्यानाः पछारय् याना ।
व ख्याः ख्याः विस्यु वनेत सन । जि हानं
तिन्हयाः वैत तिपेयाना । वैत हानं चिचित्याना ।
जि अथे या गु बजारय् च्वंपि मनूतसे ख्याच्वने
मफुत खनी—छम्हसिनं जितः क्यकेत लोहं
ल्हन । जि विस्यु वनेत मस्वसे व मनूयात नं

कृम्तय् याय् त्यना । व विस्यु वन । जि साप हर्ष
जुल ।

तर कन्हयखुन्हुनिसें जि नय् मखन ।
'म्हगः छम्हसित कृदैले न्याय् त्यंगु, ध्व वे' जुल ।'
थय् धकाः जितः सुनानं हे स्वेमच्छाः । मरि खुया
नय् धकाः गनं पसलय् सुत्त दुहाँ वने त्यंसा मेपि
मनूत 'अय् वे' वल' धकाः हालीगु । अले साहु
पिहाँ वयाः जितः ख्याना छवेगु ।

नय् मखन । जि कुं गंसि जुया वन ।
निर्बल जुल । विचाः याना दिसें कि जि बुरा
जुल ।

छन्तु तस्सकं वा बल । जि च्वनेगु फलि-
चाय् दुहाँ वने धकाः इच्छा यानाः ध्वाकां पिनेनिसें
ब्वां वया । तर फलिचाय् न्ह्य ने मध्यनिबलय हे
फलिचाय् च्वना च्वंपि मनूत 'अय् वे' वल' धकाः
विस्यु वन । भचा लिपा व मनूत हानं लिहाँ वल ।
'जि वे' मखुनि' धकाः सिल ज्वी, उकि हान थनहे
च्वनेत वःपि ज्वीका धकाः च्वना । तर थपाय् मछि
ध्वःगु लवहै छगः जिपाखे ब्वया वल । अले जि
विस्युवना । तर हानं मेथाय् न थपाय् मछि पुगु
कथि छपु ज्वना वःगु खनाः ध्वाकां पिने बिस्युवने
त्यना । युबलय हे ध्वाकापिनें दुतः हैच्वंगु ट्रकया
पांग्राय् लात जि ।

अले जि थाराकक वन । म्हगसे म्हंगु

जुयाछ्वन खनी । न्ह्यालं चायाः न हे भतीचा तकला
छु जुया च्वन स्यूला छ्हि— जि जा खिचा हे धकाः
च्वंच्वनागु । गवयत जा जि दोधारय् लाना च्वन
जि मनू खःला मखुला ।

आः धाय् माःगु छु धाःसा—

ध्व म्हगसया खँ धकाः बेबास्ता याना
दो मते । ध्व म्हगसय् म्हंगु खँ च्वयाः छु उल्लेख
याय् त्यनागु धाःसा मनू ज्वीत तस्सकं याकु ।
किला मांया व्वाथय् च्वना: लिपा जन्म ज्वीव
मनू ज्वी मखु । खँ सय्वं, बल्लाय्वं, मज्जां नय
दय्वं सुं मनू मनू ज्वी मखु । उजापि धात्वेम्ह
मनू ज्वीतला पश्चिमं सुर्द्यो ल्वीके माली,
म्वा लीला ? उकि छीस बौद्धधर्मय् च्वना लज्जा
व भय् नाप नापं सप्तरत्न धनया मेगु न्यागु गुण
न दय्का च्वनेमाः । कर्म व कर्मफलय् विश्वास
याय् माः । संसार परिवर्तनशील जगुलि इन नित्य
धैगु मदु, जिगु अथवा आत्मा धैगु मदु धकाः
सीकाः लोभ, द्वेष व मोह नापं तापाकक च्वने
फय्केमाः ।

पञ्चशील छगु अनिवार्यंगु कर्तव्य सःर्घ्य
जुयाः पालन याय् माः । मध्यम वर्गय् वनाः
मिथ्यादृष्टियात नाश याय् माः । क्रोधीपनायात
तापाकंनिसें नमस्कार यानाः विदा विया छ्वय् माः,
म्वाःला ?

सूचना

२५२६ सौ बुद्धजयन्तीको उपलक्षमा निस्कने आनन्दभूमि विशेषाङ्कको
लागि बुद्ध र बुद्धधर्म सम्बन्धो ऐतिहासिक सामाजिक पक्ष लेख पठाउन हुन अनुरोध
परिन्छ । — सम्पादक

ध्यानी

- भिक्षु अमृतानन्द

ध्यान यानाः सना जुया ध्यानी धायके मनदयाः ।
कामरागी चित्तल्वीकाः ध्यान व्यावकं छखेतया ॥

कामरागं विनिमुक्तं गुब्ले ज्वीगु छुं मस्यु ।
ध्यानं मुक्तं ज्वीगु धासा सूत्रय् कंगु गनंमस्यु ॥

ध्यानी ध्यानी धकाः जुयाः होस् व्यावकं छखेतयाः ।
होस् दयवं ध्यानी ज्वीगु स्यूसा सत्य खें कयाः ॥

आनापानसति प्यंगु ध्यानमध्ये सुउत्तम ।
धवहे ध्यानं होस दैगु अले ज्वी ध्यानमुत्तम ॥

पीर दैगु

- रामभक्त, बनेपा दछुटोल

गन वने गन चवने जि
गन वंसा सुख जितः जुइ
गय् यासा जिइ, छु यासा जिइ
गन वनां जितः दइ शान्ति ।

पीर काकां गुलि पीर काय् जि
पीर मकासा नं जहानपि छु जुइ
मनुष्य जुयाः पीर मारका लुया वइ
जितः धाइपि देला मदे स्वय् दइ ।

बुसांनिसें दुःख कष्ट नयाः मह जि
आःन जितः धाइपि मदु जय हे ज्वी
छु जुइ गय् जुइ कर्म व संस्कारं जुइ
अभागीं न्हाथाय् वंसां दुःख सिइ ।

वने जि न्हाथाय् वंसां छु जुइ
वने जिला म्येगु देशे जहानं धाइ
चवने जिला देशे हे ज्या दः वइ
ज्या यानाः ध्यबा दःसां पीर लुया वइ ।

पीर तंकोम्ह बुढ छम्ह हे जक दु
उर्कि थों वैगु सरण्य् वने ।

जीवन-सन्देश

- वैदिक शास्त्र
हःखा, यम

मृत्यु जुइगु सीक सिकं
पाप क्षीसं याय्‌गु छाय् ?
स्वर्ग तोता नर्क वनेगु
कार्य क्षीसं याय्‌गु छाय् ?

धर्म तोता: पाप यानाः
दुःख जुल थों धाय्‌गु छाय् ?
दुःख सुखया हेतु ध्वीकाः
ज्ञानं खंका छाय् मकाय् ?

भक्ति भावं फुकं ध्वीकाः
बुद्ध धर्म व संघया
शरण तोता मरण ज्वीगु
दुःख जक थों छाय् फवने ?

क्षीगु संसारयात ध्वीकाः
बुद्ध धर्मय् क्षी च्वना
दुःख फुकाः सुख हय्त
यत्न क्षीसं छाय् मयाय् ?

क्षीगु आयु नित्य मखुगु
सीके क्षीसं छाय् मफु ?
म्वागु समय धर्म मदुसा
स्वर्ग क्षीपि गय् वनी ?

कर्मयात दोष बिइवं
स्वर्ग क्षी गय् वने खनी ?
कालयात दोष बिइवं
अमर क्षीपि गय् जुइ ?

ध्रमर तय्तं स्वाँ सिमाया
काइगु थे रस सदां
छाय् मकाय् क्षीसं नं आः
धर्मयागु रस सदां ।

सम्पादकयात् गीतीं

हनेबहः मह सम्पादकजु,

जिगु छगु नुगः खै आनन्दकुटी विहार गुठी नं
लय् लय् पतिकं पिदना चवंगु 'आनन्दभूमि' पत्रि-
काय् पोया माध्यमं व्वके त्यना ।

जि विहारय् वनाच्वनागु यक्व दत ।
बिहारय् हप्ताय् छकः धयाथे बुद्धपूजा व बौद्ध-
कार्यक्रम नं जुयाच्व । उपासक उपासिकापि सकलें
थौं बुद्धपूजा धकाः छेया तन्तात छखे वांछवयाः
श्रद्धापूर्वक विहारय् बना च्वनी । तर उपासिकापि
विहारय् थनेसाथ पयतुइत 'थव जिगु थाय्' धकाः
कालकुल्ल हाली । थव हालीगु पह छता तसकं हे

असम्य ताया । ख्यतला थव पह तंका छ्वयत
भन्तेपि व गुरुमांपिसं नं यक्व उपदेश विया
विज्याय् धुक्ल । अयन थव पह यात तंका छ्वय
मफुनि । गनं तापाक बःसय् च्वनाः बुद्धपूजा वंसां
नं उपासिकापिनिगु वहे सः 'थव जिगु थाय्' ।
जि थःहे छम्ह उपासिका जुयाः नं सकल उपासिका
पासापिन्त अनुरोध यानाच्वनाक आवाल 'थव
जिगु थाय्' धयागु सः पिमज्वय् फय्मा ।

छिम्ह

तुलाधर, असं, ये ।

बुद्ध-धर्मया रूपरेखा

सम्पादक — भिक्षु प्रज्ञारश्मि

प्रकाशक — गण महाविहारया

उपासक उपासिकापि

मू० रू० ५।—

थव सफू महाप्रज्ञा उपासकयागु 'धर्मोदय'
'धर्मदूत' व 'आनन्दभूमि' स पिहाँ वय् धुंकूगु लेख
व कविताया सग्रह खः । महाप्रज्ञा भिक्षु, बौद्धकृषि
महाप्रज्ञा अले महाप्रज्ञा गुरु महसोके माःसा थव
सफू अवश्य ब्वनेमाः । थुकी चवंगु भिक्षु सुदर्शनया
तंसा, भिक्षु प्रज्ञारश्मया निगु शब्द व भिक्षु
सुबोधानन्द महास्थविरयागु लसताया खै ब्वने
बहजू ।

योगिया चिट्ठी

लेखक — भिक्षु अश्वघोष

प्रकाशक — धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

चन्दादाता — स्व. आशामाया राजकर्णिकार
परिवार

दैनिक जीवने गुकथं ध्यान भावना छ्यला
यकेगुबारे खैं सोके माःसा थव "योगिया चिट्ठी"
सफू ज्याय् खेले दै ।

७६ स्यूला १

१. स्वयम्भु पाया उत्तरपाखे निर्मित जूगु
आनन्दकुटी विहार हे थेरवादी बौद्धतय
न्हापांगु केन्द्रीय विहार खः ।
२. विभिन्न भिक्षुपिनिपाखे तयार जूगु ३००
सिवय् अपो बौद्ध साहित्यया सफूत आः तकय्
दुने प्रकाशित ज्वी धुंकूगु दु ।
३. भिक्षु अमृतानन्दया जन्मस्थान पाल्पा तानसेन
खः । प्रव्रजित ज्वीन्हाः वसपोलया नां लाल
- काजी शाकय खः ।
४. भिक्षुतयूत नेपालं पित्युंगु श्री ३ जुद्धशम्शेरया
पालय् खः ।
५. नेपालं पितिनांछ्वः पि भिक्षुतयूत नेपालं हानं
दुध्याकूगु श्री ३ पद्मशम्शेरया पालय् खः ।
६. आनन्दकुटी विहारय् दयकूगु श्रीलंका चैत्यया
उद्घाटन समारोहया लागी श्रीलंकां नारद
महाथेर ई. सं. १६४८ स बिज्याःगु खः ।

न्हूगु प्रकाशन

“दृष्टि विशुद्धि”

लेखक — भिक्षु शाकयानन्द महास्थविर

प्रकाशक — थः स्वयं

मूल्य रु० — १५० जक

युगु सकू विशुद्धिमार्ग द्वितीय भागे किञ्चयागु परिच्छेद अंतरगतगु रूपान्तर खः धैगु लेखकया
धापू दु । बुद्ध्या उपदेशया सार नं मनूतयूगु दृष्टि शुद्ध यायगु खः । दृष्टि शुद्ध मज्वीकं मुक्तिया लेय्
थनी मखु, निर्वाणजा रुन तापाना वनी । थुकी दृष्टि विशुद्धिया लेपु बाँलाकं वयनात गु दु । मिखां
रूप खना विज्ञान उत्पन्न ज्वीत छु छु अग चूलायमाः युगुबारे बाँलाक उल्लेख जुया च्वंगु दु ।
विज्ञान उत्पन्न मज्वीकं मिखां रूप खंसा नं छु प्रतिक्रिया ज्वी मखु । ध्व अध्ययन याय् बहजू ।
लेखक छम्ह भिक्षु जुयाः न थःतु प्रकाशक नं जुया बिज्याःगु अनुकरणीय व प्रससनीय जू ।

- (मेघदूत)

बौद्ध-प्रश्नोत्तर-स्तम्भ

★ युवक बौद्ध अध्ययन पुचः
प्रणिविपूर्ण महाविहार
बलम्बू

प्रश्न — भिक्षुहरूको जीवन सांच्चे त्यागमय हो ?
हो भने कसरी ?

उत्तर— पञ्चकाम वासनाबाट अलग हुनु नै सांचैको
त्यागमय जीवन हो र मानिसदेखि लिएर
पशुपंक्षि कीरा फट्यांग्रासम्म पञ्चकाममा
नै महान् सुख भनेर त्यसैमा डुबेका छन्,
त्यसैमा मरन मर्ख भएर बसेका छन्
त्यस्तो लौकिक सुख त्यागेर ब्रह्मचर्या
पालन गर्नु महान् त्याग होइन र ?

★ श्री माणिकरत्न स्थापित
मैतिदेवी

प्रश्न — भगवान् बुद्धलाई किन अक्षता र अविरले
पूजा गर्नु हुन ?

उत्तर— अक्षता र अविरले पूजा गर्नु सांचैको
पूजा होइन । त्यो बाहिरी (आमिस)
पूजा हो । बुद्धले प्रतिपत्ति पूजालाई नै
मान्यता दिएको छ सिवाय बाहिरी पूजा-
लाई होइन ।

प्रश्न — भगवान् बुद्धले बीच बाटोमा जन्म लिनुको
कारण के हो ?

उत्तर— वृक्ष सर्वहितकारी र वित्तुष्णाको प्रतीक
हो तसर्थ महापुरुषहरू । रुखमनि जन्म-
लिने, रुखमनि बोधिज्ञान प्राप्त गर्ने र
रुखमनि नै निर्वाण हुने गर्दछन् ।

स्व. श्रीमती कृष्णकुमारी ताम्राकारया पुण्य
स्मृतिसंघाराम भिक्षु तालिम केन्द्र
चिरस्थायी ज्वीमा धैगु कामना याना माँ
मस्यनीगु कोषयात रु. ५०१/- दां श्री
वृषमान ताम्राकारं प्रदान याना दीगु दु ।

सम्पादकीय

साम्प्रदायिकता

नेपालमा जति समुदाय भएपनि नेपाल भूमिमा प्रभावकारीरूपमा रहेकामा हिन्दू र बौद्ध सम्प्रदाय नै हुन् । धर्ममा नेपालको इतिहास धनी छ, गरिमामय छ । धर्मको नाममा रक्तपात नभै समन्वयात्मकरूपमा रहेको अद्वितीय देश नेपाल हो । नेपालको सार्वभौमिकता राजामा निहित छ । राजा बुद्ध जयन्ती र सम्यक् आदि बौद्ध कार्यकम-हरूमा हार्दिकताका साथ श्रद्धास्वरूप अभिन्न अंगको रूपमा सरिक हुनु र हिन्दू परम्परानुसार स्वयंलाई न्यौछावर गर्नु जस्तो एकत्वभावले तिलचामल हुने हात्रो देशमा साम्प्रदायिकता शब्द नै नेपाल निल्ने शब्द हो भन्ने लाग्नु नेपाली मात्रको नागि अस्वाभाविक होइन तर यदाकदा राजनीतिमा हुने कूटनीतिलाई अग्रसर गराएर विद्वान्‌हरू आपना डम्फुलाई घुमौरोसँग बजाइ-दिन्छन् । यस्तो हुनु अवाञ्छनीय भन्नु मात्र नै अन्युक्ति जस्तो हुन आउँछ । फलाना ठाउँमा विहार बनाउन प्रतिबन्ध लगाइयो र फलाना ठाउँमा चेत्य र बुद्धमूर्ति भत्काइयो भन्ने समाचार

कहिलेकाहीं आउँदा कुनचाहिँ सच्चा नेपालीको मुटु छियाछिया नहोला ! हिन्दू होस वा बौद्ध, इमान्दारिताको एउटै मन्त्र जप्छन्, 'मनसा, बाचा, कर्मणा' । यसले मन, बचन र कर्मले व्यवहारमा उदाहरण प्रस्तुत गरी सिद्धान्तलाई अंगाले मा हात्रो इतिहास अमर रहन्छ । नेपाल अक्षुण्ण रहन्छ । नेपाली सदा नेपाली रहन्छ । नत्र नेपाली छंगी मात्र कहिन्छ ।

धर्म, जाति, भाषा, भेष यी सबै राष्ट्रका स्वरूप हुन् । स्थान अनुसार हावापानी र समाज हुन्छ समाज अनुरूप नीति एवं राजनीति हुन्छ । नेपालको राजनीतिलाई दुवै धर्मको संरक्षण प्राप्त छ । आज आध्यात्मिक विकासको लागि यस्ता संस्था खडा भएका छन् भन्ने सुनिन्द्र जसमा दुवै धर्मावलम्बी समावेश भएका छन् । यो ज्यादै सराहनीय र नेपाली एकताको आशाप्रद कुरा हो । यस क्रममा आनन्दभूमि मानव मात्रको विकास र साम्प्रदायिकताको हासको आशा राख्दछ । भवतु सबै मंगलम् ।

सूचना

वर्ष ९ अंक १ देखि ग्राहक बनेक, महानुभावहरूको ग्राहक शुल्क सिद्धिएको सूचित गरिन्छ ।

श्री बौद्ध गतिविषय

पुरस्कार वितरण

फागुन ३० गते पाटनस्थित श्री सुमंगल विहारमा “नेपाल बौद्ध परियोज्ञा शिक्षा” १८ री समूडका विजयी विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कार वितरण कायं अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका अध्यक्ष श्री प्रज्ञानन्द महास्थविरज्यूको सभापतित्वमा सुसम्पन्न भयो ।

शील प्रदान गर्नुहुँदै प्रज्ञानन्द महास्थविरज्यूले नेपाल बौद्ध परियोज्ञा शिक्षा शुरु कसरी भयो भन्ने कुरा स्पष्ट पार्नुभयो । प. १ नं. त्रिशुलीस्थित सुगातपुर विहारमा भिक्षु बुद्धघोष र उपासक धर्मरत्न शाक्य दुइजना मात्र मिली यसको शुरु भएतापनि अहिले यसको घेरे प्रगति भएको देखेर वहाँले संतोष व्यक्त गर्नुभयो ।

सुमंगल विहारका उपासिकाहरूको स्वागतगान पछि स्वागत भाषण नेपाल बौद्ध परियोज्ञा शिक्षा सहयोग समितिका उप-सचिव श्री महेन्द्ररत्न शाक्यले गर्नुभयो ।

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघका सचिव भिक्षु सुदर्शनले कनिङ्क अभिलेखका परियोज्ञा शिक्षा तथा त्रिपिटकमा दक्षता प्राप्तहरूलाई प्रमाण-पत्र दिएको उल्लेख छ, परियोज्ञा अध्ययन भन्नु ने बौद्ध धर्म तथा नैतिक शिक्षा प्राप्त गर्नु हो भन्नुभयो । साथै वहाँले १८ वटा बौद्ध निकायहरूको पनि साष्टीकरण दिनुभयो ।

वार्षिक प्रातवेदन केन्द्रीय परिक्षा नियन्त्रक भिक्षु बुद्धघोषले प्रस्तुत गर्नुभएपछि उपाधि २ पुरस्कार वितरण

तथा बौद्ध श्रेणीमा सफल भएका विद्यार्थीहरूबाट आ-आफ्नो अनुभव व्यक्त गर्नुभयो ।

त्यसपछि ने. बौ. प. शि. का विभिन्न केन्द्रका शिक्षक-शिक्षिकाहरूलाई प्रशंसा-पत्र दिइयो ।

अन्तमा धन्यवाद ज्ञापन तथा पृष्ठानुसोदन ने. बौ. प. शि. सहयोग समितिका सचिव भिक्षु मैत्रीबाट भयो ।

होली पूर्णिमाको महत्व

२०३८ फागुन २६ गते, होलि पूर्णिमाको दिन विहानैदेखि स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन पछि भिक्षु अश्वघोष-द्वारा बुद्धपूजा र धर्मदेशना भयो । भोजनोपरान्त परित्राण पाठ पछि धर्मदेशना गर्नुहुँदै भिक्षु मैत्रीले भन्नुभयो कागु अर्थात् होलि पूर्णिमा हामीलाई महत्वपूर्ण छ, तर अबीर खेली रङ्गी बिरंगी हुनाले हैन बरू नेपालको लिलोराकोट कपिलवस्तुपा प्रथम पटक भगवान् बुद्धको आगमन हुनाले यसलाई हामी महत्वपूर्ण मान्दौ । उक्त अवसरमा श्रामणेर आनन्द र कोण्डडब्ले पनि धर्मदेशना गर्नुभयो ।

धरानमा बुद्धपूजा

काठमाडौं धर्मकीर्ति विहारको अञ्चल अञ्चलमा गई बुद्धपूजा, धर्मदेशना गर्ने कायंकम अनुसार बागमती नारायणी, लुम्बिनी, गण्डकी अञ्चलपछि गत फागुन २९

यते कौशी अच्चल धरानस्थित बुद्धधर्म आश्रममा भव्यरूपका बुद्धपूजा र धर्मदेशना सहित पुण्य कार्य सम्पन्न भयो ।

उक्त विहाने धरान बौद्ध उपासिका संघको तरफ-
बाट भिक्षु अश्रवोष र अनगारिका धर्मवती तथा चमेली प्रमुख अन्य १०८ जना धर्मकीति परिवारको अत्यन्त गैरव सम्मानपूर्वक विशेष तोरण र मच्च सजाइ फूल गुच्छाले स्वागत गर्नुभएको थियो ।

१०८ जना धर्मकीति परिवारलाई धरान बजार-स्थित मोतिराज ताम्राकारको नयाँ धर्मा बन्नलाई जुन प्रकारले प्रवन्ध मिलाएको थियो त्यो चिरस्मरणीय र प्रशंसनीय छ ।

बुद्धपूजाको अवसरमा भिक्षु अश्रवोषले आमिस पजा (बाहिरी पजा) र प्रतिपत्ति पूजा (व्यवहारदार सुधार गरिने पजा) बारे व्याख्या गर्नुभयो । आ-आपनो कुव्यवहार नसुधारि गरेको बाहिरी पजा देखावटी मात्र हुन जान्छ । बुद्धको गुण स्परण गरी उहाँको केही गुण हामीमा पनि होस भन्ने अभिप्रायले नै बुद्धपूजा हुन्छ न कि वरदान पाउनको लागि ।

अमारिका धर्मवतीले भन्नुभयो—‘बुद्धपूजा र धर्मदेशना कार्यक्रम लिएर अच्चल अच्चलमा भ्रमण गर्न आयोजनाको मतलब हो सुतिरहेका मानिसहरूलाई जागृत अवस्थामा ल्याउनु हो । सुतिरहेका मानिसहरू भुइचालो जस्तो देवीप्रकोपमा मर्न सक्छन् । जागृत अवस्थामा परेका बाँचन सक्छन् । धरानवासी बौद्धहरू पनि जागृत अवस्थामा पुरेकोमा सन्तोष व्यक्त गर्नुभयो । प हिले पनि यस ठाउँमा बुद्धपूजाको कार्यक्रम भएको थियो, तर त्यतिवेला बौद्ध चहल पहल र गतिविधि देखिएको थिएन । यो बुद्धधर्म आश्रम पनि विकास र प्रगतितर लक्ष्यरहेको देखिन्छ । उपासिका संघ र बौद्ध संस्कार संघ सक्रिय

भइरहेको देखिन्छ । यो सबै भिक्षु मैत्री (धरान निवासी) को निर्देशानुसार नै प्रगति भएरहेको कुरा चर्चा गर्नुभयो ।

शुरुमा भिक्षु मैत्रीले धरान बौद्ध उपासिका संघ र बौद्ध संस्कार संघको परिचय र गतिविधिको परिचय दिनुभयो । धरान बुद्धधर्म आश्रम बनाउनको लागि नानि बाबू हलबाइले जग्गा दान दिनु भएको उल्लेख गर्नुभयो र अतिथिहरू बस्नको लागि ० बटा कोठा बनाउने लागेको जानकारी दिनुभयो । १०८ जनालाई ३ छाक जलपान भोजन उपासिका संघको तरफबाट भएको थियो ।

बौद्ध गोष्ठी

२९ फागुन ०३८ दिउंसो धरान उपासिका संघका अध्यक्ष श्रीमती विष्णुदेवी श्रेष्ठको सम्पत्तित्वमा ऐटा बौद्ध गोष्ठी भएको थियो ।

उक्त समारोहमा धरानमा गठित बौद्ध संस्कार संघका अध्यक्ष भिक्षु अश्रवोष सहित भिक्षु मैत्री अनगारिका धर्मवती श्री प्रकाश बजाचार्य, श्री धर्मरत्न शावयहरूले बुद्धधर्म र शान्तिको बारेमा आ-आपनो विचार प्रकट गर्नुभयो । अन्तमा श्रीमती विष्णुदेवीले यस प्रकारको बौद्ध प्रवचन गोष्ठी समय समयमा हुनुपछ र काठमाडौंबाट बुद्धधर्म प्रचारको कार्यक्रम लिएर अच्चल अच्चलमा भ्रमण गर्नु पनि कुरा व्यक्त गर्नुभयो ।

स्वयम्भू चैत्य विहार

धरान बजारस्थित स्वयम्भू चैत्य विहारमा पनि बुद्धपूजा र धर्मदेशना कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो ।

तुच्छपे बौद्ध कार्यक्रम

श्री सुमन्नन विहारया उपासक उपासिकापिनि-
पाखे गत ५ फागुन अष्टमीखुन्हु बौद्ध समकृत विहार
छवपय बुद्धपूजा जुल। बुद्धपूजां लिपा भिक्षु बोधिसेनं
नैतिक शिक्षा व निवैङ्ग प्राप्त यायत बुद्धर्म व बौद्ध
आचरण यायेमाः। परमार्थं सत्य मालेगु ज्याय् गबले
हरेस नय मज्यू धयागु खें कनाः उदेश कनाः विज्यात।
भिक्षु विवेकानन्द यःगु धर्मदेशनाय् धया विज्यात—बुद्ध
पूजा याय् बले दान शील मावना स्वतां दुर्ध्याः। पूजा तइ
दान जुल, शील काइगु हे जुल, बुद्ध धर्म सधयागु गुण
छवनी बुद्धानुस्मति धम्मानुस्मति सङ्घानुस्मति भावना
जुल तर यःगु चित्तयात बशे मकाय् क, चिनातय् मफय् क
मने शान्ति वइखु। शरीर स्वस्थ जुपाः ल्याय्मह ल्यासे
जुया च्वंबले हे यव अझ्यास याय्मा नऋसा यव रफू
ब्वनातःसां यक्व सफू च्वयाः मेपिन्त थथे यायेमाः अथे
यायेमाः धया जूमां वृद्धावस्थाय् धयनीबले यःगु मन ध्वीमखु
चित्त माने जुइमखु धकाः वसपोल यःगु अस्वस्थताय् यःत
जूगु म्वानुभव हे व्यक्त याना विज्यात। भिक्षु बुद्धघोष
महास्थविर यौवन दुबले हे काय् चाक चित्तयात सत्यम
याय् गु कुनः दृढतापूर्वक यायमाः धयागु खें कन् प्रबलता
वियाः धर्मदेशना याना विज्यात। उपासक संघरत्न शाक्यं
विहारया गरिचयलिसे धया विज्यात—ज्यालगे मज्गु
प्रथाया विरुद्धे समाज कान्ति छीसं याय्माः। बुद्धर्म व
संघया सेवा यायगु उपासक उपासिकापिनिगु बतंव्य खः
धया विज्यासे उपासक सम्मेलन छको याय् दुसा ज्यू
धयागु खें न्हायना विज्यात। उगु कार्यक्रमय् श्री सू. बौ.
सं. या नपमचिव महेन्द्ररत्न शाक्यं बुद्धपूजाया प्रतिवेदनं
लिपा उपासक सम्मेलन याना: उपासक उपासिकापिनि
दध्यु छगु संघसेवा समिति दय्के दुसा ज्यू धयागु खें धाल।

श्री सू. बौ. सं. या अध्यक्ष बहादुर उपासकं संघयापाणि
दान याना विज्यागुलिसे अन्तय् रामकाजी उपासकं
धन्यवाद ज्ञापन याना विज्यात। श्री सू. बौ. सं. बाखे
समकृत विहारे लःयागु टधांकियात रु० ३९२।—चन्दा
उठेयाना प्रदान यात। बुद्धपूजाय् विज्यापिन्त बौद्ध
समकृत विहारया उपासक उपासिकापिनिपाणि जलपान
संग्रह जुल।

धर्मोदय विहारे बौद्ध कार्यक्रम

धर्मकीर्ति विहारया अच्चल अच्चलय् वना बुद्धपूजा
व धर्म प्रचार याय्गु धवसा कथं कोशी अच्चल धराने
बुद्धपूजा याना अन दाजिलिङ्गे न बुद्धपूजा मिधका
कालिम्पोङ्गे धर्मोदय विहारे भव्यवधं स्वागत समारोह व
बुद्धपूजा आदि कार्यक्रम सम्पन्न जूगु समाचार दु।

बुद्धपूजा धुंका भिक्षु अभ्यधोष पुण्य धंगु द्वाय्
याय् मागु धंगु धटनात्मक कथा हया व्याख्या याना
विज्यात।

अनलिपा धम्मवती अनारिकां धैविज्यात—
नेपालिने नेवातय्गु बौद्ध विहार धाय् गु कालिम्पोङ्गया
धर्मोदय विहार छगु हे जक दु। एव कोगु गौरवया खें खः।
उकि एव धर्मोदय विहार छगु सुरक्षा याना तय्गु की
नेवाजातिया कतंव्य खः।

बसगोलं हानं धैविज्यात मनू जुपा जन्म कयाथे
पुण्य धंगु याना तय्मा ल्यू ल्यू वंगु मेगु छु वस्तु व सु
मदु। पुण्य याय् फक्व पाको। नय्माथे दान नं बी माः।
ध्यान धंगु पिने स्वेगु मखु यःगु मने स्वेगु खः। गल्त जुल
धका मेपिस धाइबले खःका धका यःथम्हं धाय् फेगु, गल्त
महसूस ज्वीगुयात ध्यान धाइ।

कालिम्पोङ्गे धर्मोदय सभाया सचिव श्री पुण्य-

बहादुर शाक्यं धैविज्यात्—थुकथं नेपालनिसें थन थयंक
वया बुद्धपूजा व धर्मदेशना कायंक्रम जूगु थव न्हापाण्यागु
पटक खः। थुकथं नेपालनिसें विज्याना राया बौद्ध कायं-
क्रम जूगु जिमिगु लागि गौरव जक मखु उत्साह वधंक जू।
थन नं बुद्धजयन्ति, धर्म प्रवचन व ततःधर्मि बौद्ध नेतात
विज्याइबले स्वागत सम्मान जुया च्वगु खें न्हाथना
विज्यात। नेवातय थःगु धर्म व संस्कृति यामेयाय् माला
थःगु हे केन्द्र छगु माः धंगु निर्णयकथं थव धर्मोदय विहार
बने जूगु खें नं धैविज्यात। थन धर्मोदय विहार दसेलि
पूज्य महाप्रज्ञा, राहुल सांस्कृत्यायन, आनन्द कौसल्यायन,
संघरक्षित, नेपाल पूज्य धर्मलोक, अनिष्ट, महानाम आदि
भन्तेर्पि धर्म प्रचार यायृत विज्याःगु दु।

पुण्यबहादुर उपासक धर्मोदय विहार विकासया
गुरु योजना न्होने तया मेगु नं अतिथि भवन निर्माण
याय् गु खे न्हाथना थुकीयात नेपाल सहयोग प्राप्त ज्वी धंगु
आशा प्रकट याना विज्यात। कालिम्पोङ्ग धर्मोदय सभा-
पाखें अति हे भारिनकसां जलपान संग्रह जुल। स्थानीय
धर्मोदय विहारबासी श्रामणेर महाबीरया सारगमित
धर्मदेशनां लिपा धर्मकीर्ति विहारपाखें श्री प्रकाश बज्जाचायं
धन्यवाद ज्ञापन याना विज्यात। चन्दा संकलन याना उक्त
विहारयात प्रदानयागु समाचार दु।

बौद्ध हाजिरी जवाफ

२५२६ बुद्धजयन्तिया लसताय् छिक्कगु ल.पु.
नगर ब्यापी अन्तर पुस्तकालय न्ह्यसः लिसः कासा थव हे
२०३९ वैगाख २७ गते निसें जुइगु दु। थःयःगु सफ्
कुथिपाखें न्वति कया कासा रः कः धाय्का र्वाहाली याना
दी धंगु जनविकाश पुस्तकालय श्री बहा नत्वाया यलया
इनाप दु।

कीर्तिपुरे साप्ताहिक धर्मदेशना

२०३८ चंत्र ७ गते निसें १४ गते तक सनिष्ठे
टोल सुधार समितिया आयोजनाय् कीर्तिपुर सलिल्ले टोले
निम्नलिखित भिक्षुपिनिपाखें बुद्धधर्म व सामाजिक सुधारया
बारे धर्मदेशना याना विज्यात। बाखे कना विज्यापि
भन्तेर्पि—भिक्षु प्रज्ञारश्म, भिक्षु अश्वघोष भिक्षु सुदर्शन,
भिक्षु गुणघोष, भिक्षु मैत्री, भिक्षु कीर्तियोति दोलदो
छु, त्वाः भरीया मनूतसें रुचिकया धर्मश्रवणयागु उत्साह-
वधंकजू धंगु चर्चा दु।

ठेचोय् बौद्ध कायंक्रम

श्री सुमझ्ल बौद्ध संघया रवसाले थवहे चंत्र ५ गते
अष्टमीखुन्हु ठेचोया वेणुवनारामे बुद्धपूजा जुल, शील
प्रार्थना व बुद्धपूजां लिपा श्री सु. बौ. सं या उपसचिव
महेन्द्ररत्न शाक्यं धैविज्यात—बुद्धपूजा यायूबले श्रद्धा,
प्रज्ञा, स्मृति, वीर्य व चेतना थुपि न्यागु अंग युक्त जुया
बुद्ध गुण स्मरण याय् गुयात धाःसा उकिया छल महान
जुइ।

भिक्षु कालुदायि वेणुवनारामया परिचय विया
विज्यात। भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं शुद्ध मनं बुद्धया
शरण वंपिन्त यक्ष आदियागु धय मदइगु घटनात उपमा
विया धर्मदेशना याना विज्यात। श्री सु बौ स. या
अष्टयक्ष भिक्षु कालुदायियात विशेष दान पूजा याय् धु का
उक्त संघया सचिव गुणराज शाक्यं धन्यवाद ज्ञापन याना
विज्यात। ठेचोया उपासक उपासिकापिसिं सकसितं
जलपान संग्रह याना दिल।

महापरित्राण

क्यपू, नगां व प्रांगाया सकल धर्म पाखापिनि

श्रद्धाय भिक्षु महासंघपिनिपाखे नगर मण्डप श्री कीर्ति
विहार क्षेत्रपुली २०३८ चंत्र २१ गते भव्यकथं महारित्राण
पाठ जूँ दु ।

संघारामयात दान

ये महाबौद्धया धर्मात्मा श्री वृषमान ताम्राकार व
श्री लोकरत्न तुलाधर मासंगलिल उपासकपि निष्ठ संघारामे
दुस्वः कायाः अनयात छु छु माःगु दुर्यो धकाः बिचाः याः
काल । न्हूपि श्रामणेरत आखः ब्वना च्वबले पाः लात ।
आखः ब्वंकीम्ह गुरुया च्वयू टेबल व श्रामणेर भन्तेपिनि
च्वयगु बेच अभावगु खन ।

श्री वृषमान ताम्राकारं यः दिवंगत श्रीमती
कृष्णकुमारी ताम्राकारया पुण्यस्मृतिस वे फतुनाः आखः
च्वयगु टेबल स्वंगु, मेच प्यगु, टेबल छगः व दराज छगः
संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्र लुतियात दान याना दिल ।
तःपाःगु सुकू स्वपाः नं देच्छाया दिल । मेमेपि नं वयक्तःया
ल्यू ल्यू कायाः अनपात माःगु छता निता पूर्तियानाः
धर्मात्मा जुशा दी धंगु संघाराम आशा याःगु दु ।

चीवरदान

संघारामे च्वंपि श्रामणेरपि क्षिमसित भिक्षु
सुबोधानन्द महास्थान्विर महति छपु छतु चीवर दान बियाः
गुहानी याना बिज्याःगु समाचार दु ।

कुशीनगर संघारामयात दान

कुशीनगर विहाराधिपति भिक्षु ज्ञानेश्वरं संघारामे
च्वंपि श्रामणेर क्षिमसित छुङ्गु चीवर क्षिजो व काय-
ज्ञान (कमरपटी) क्षिपु दान बिया बिज्यात ।

संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्रया चन्दा दातापि

तिथंबहादुर मानन्धर, चसांद	४०५।-
महाप्रज्ञाश्रम, डिल्लीबजार	३४५।-
इश्वरीदेवी मानन्धर, क्षेत्रपाटी	११०।-
अनगारिका बिरति	११०।-
नन्दसिद्धि, मखन	१००।-
पुण्यबहादुर एमः ए., ठमेल	१००।-
अमृतानन्द बजाचायं	१००।-
सुवर्णप्रभा, झोड्हे	१००।-
इन्द्रलाल बनेपाली, हेटीडा	१००।-
सधरत्न शाक्य, छवप	१००।-
हेरालाल, डिल्लीबजार	१००।-
चिरिकाढी, यल कुछेननी	१००।-
धर्मलाल उपासक, गाबहाल	१००।-
इन्द्रमान धर्मकीति पुचः	१००।-
जगतबहादुर मानन्धर	१०१।-
जे वरत्न हेराशोभा शाक्य, मजिपात	१०१।-
रामकृष्ण, छवप	१५।-
गणेशमान, छवप	२०५।-
बाबुरत्न नानीहेरा, क्षेत्रपाटी	५१।-
हिरामान नक्षमि, कमलाछि	५१।-
गणबाहा लक्ष्मी	५१।-
बेखारत्न, तेबहा	५०।-
पञ्चबहादुर चित्रकार	५०।-
जुजुरत्न स्थापित, जयमंगल विहार सुन्धारा	५०।-
चम्पा त्यौढ	५०।-
बेखालानी, दम्बोचुक	५०।-
अष्टमाया, गणबाहा	५०।-
रत्नबहादुर, बागबजार	५०।-
सत्यनारायण, बटु	५०।-
चन्द्रशोभा लग	६०।-
गणबहाया उपासक उपासिका	६०।-
भिक्षु महेन्द्र छवप	५५।-
कुलरत्न बजाचायं	३०।-
पुण्यमान तुलाधर	३०।-
चत्यमाया	३०।-
हेरारत्न नक्षमि	३०।-

चिनिमेत्रा ज्याठा	३०।-	हेरामाया बज्जबाराही, अमृतानन्द छोछिं	१०।-
तिथंसुन्दर खवप	४५।-	दानदेवी ओमबहाल, सुयंदेवी यायमह	१०।-
श्रीलक्ष्मी तातसेन	२५।-	बेटी कुसुमवियालाढ़ी, मोहनमाया लगं	१०।-
लक्ष्मी नायत्वा	२१।-	अष्टमाया नयाँबजार, गीतम दर्शन	१०।-
मिठोरी अनगारिका (जापानी)	२०।-	लक्ष्मीशोभा थेत्रपाटी, भगवानमाया, नानीद्वीरी	१५।-
देवतारायण पकनाजोल	२०।-	न्हुछेमाया ढल्को, चम्पा गुरुमा असं	१०।-
पुण्यकुमारी बलम्बु	२०।-	नारांदेवी दक्षसाल, लक्ष्मीदेवी-सुभद्रा पुलांभंसा	१०।-
राधिका खवप	२०।-	दिलमाया-पहलमान बलम्बु, जितबहादुर असं	१०।-
कालु महजंन	२०।-	सुनकेशरी बलम्बु, हेराशोभा, लानीदेवी, पार्वति	२०।-
आशामाया नागबहाल	२०।-	पुण्यमाया गावहा, इन्द्रमाया शाक्य, खवप	१०।-
रामदेवी बागबजार	२०।-	अनुजा शाक्य, सरोजा शाक्य, शाक्यायन शाक्य	१५।-
पुण्यरत्न खवप	२०।-	अष्टमाया, साच द्रग गावहा, तरमि गावहा	१५।-
गणेशमाया जमल	२०।-	हेरामाया नयाँबजार, मथुरामाया दुर्गबही	१०।-
धनबहादुर दमाईत्वा, मदन त्यौड, कृष्ण बलम्बु	४५।-	लक्ष्मीकुमारी, लक्ष्मीदेवी, सिद्धिबहादुर बलम्बु	१५।-
धर्मरत्न तेबहा, गणेशमाया खवप, हेराकाजी सुईका	४५।-	गणेशमाया बवावहा, गणेशमाया बलम्बु	१०।-
केया पासापि, केशार श्रेष्ठ बलम्बु, हर्षवीर बलम्बु	३६।-	विद्या गणबाहा, सुखदेव, भूय, मानबहादुर खवप	२०।-
कान्धा महजंन, च्यासल यल	२००।-	इन्द्रमाया, हेरामाया ढल्को, आशाकाजी बलम्बु	१५।-
शेरमान नयाँबजार, धर्मलक्ष्मी असन	२०।-	संतुमाया, दानमाया शाक्य, मायादेवी, हरिमारा	२०।-
लक्ष्मीचन्द्र खवप, लक्ष्मीकुमारी-देवरत्न कमलाढी	२०।-	कृष्णमाया, गोविन्द बलम्बु, लक्ष्मीमाया	१५।-
बुद्धिरत्न तंलाढी, अ० संघशीला खवप	२०।-	पुनमाया भोट	५।-
आशाकाजी शाक्य, खवप, प्रेम गुरुज्यू	२०।-	ताराशोभा, बसन्तमाया बलम्बु, धनलाल गावहा	१२।-
हेरालानी न्होखा, कृष्णमाया राजकणिकार	२०।-	मोहनमाया, सानुनानी बलम्बु, पश्च श्रेष्ठ	१।-
तारादेवी वटु, सुयंमाया थेत्रपाटी	२०।-	अगम्यरत्न, सुभद्रादेवी	५।-
प्रेमलता तुलाधर, रत्नमाया स्वाँद्यूप	२०।-	विष्णुमगत, शक्षममाया, पञ्चरत्न, मायादेवी	८।-
तुलिंसमाया, ज्ञानमाया, श्रीकुमारी	३०।-	न्हुछेमाया, नामदुम्ह, पञ्चमाया, कुमार काश्यप श्रोठ	८।-
देवकुमारी बज्जाचार्य, सुकू उपासक बलम्बु	२०।-	मोतिमाया, विष्णुमाया, अष्टमाया, सुदारी गुरुमां	८।-
मानयकुं, रत्नशोभा, गणेशकुमारी टेकु	३०।-	मोहनमाया, पुनमाया, तारादेवी, मिश्री	८।-
धर्मराज बलम्बु, बसन्तदेवी, तारावीर महजंन	३०।-	पद्मकुमारी, इन्द्रमाया, धर्मशर्ण, गणेशमाया	८।-
रत्नप्रभा, धनलाल गावहा, बागेश्वरी नक्सि	३०।-	राधा, छम्ह उपासिका	४।-
चक्रपाल गावहा, पञ्चमाया खवप, इन्दिरा	३०।-	शिवदेवी, नानी, लक्ष्मीदेवी, धनमाया	४।-
हेराशोभा शाक्य, तुलिंसमाया स्वाँद्यूप	२०।-	जगतमाया, बद्रिमाया, चैत्यमाया, देवमाया	४।-
अष्टमान गुञ्जधारा, भैरवबहादुर श्रेष्ठ	२०।-	बुरिमाया, न्हुछेमाया, आशामाया, ज्ञानदेवी	४।-
रत्नश्वभा च्वज्जाचाचापल्ली, भरखुं बलम्बु	२०।-	सन्तु, मोहनमाया, कान्धी, मतिना	४।-
विष्णुप्रसाद बनेपा, चन्द्रकुमार गुरुज्यू	२०।-	तिथंमाया नक्सि, अष्टमाया, बुद्धिरत्न, सिद्धिरत्न	४।-
मोहनमाया इनबाहा, कान्धीमाया खवप	२०।-	अंजना, संजना, जुलुम, हेरामाया	४।-
धनबहादुर सतुंग, श्रीमाया, हेरादेवी	२०।-	बालगोपाल, धनकुमारी	२।-
कृष्णसि प्रधान, नामदुम्ह	१०।-	बानन्दकुटी विहार गुठीबाट मासिक थनुदान	२००।-
राजभाई मजियात, रामदेवी जनबाहा	१०।-		
चन्द्रदेवी तंलाढी, सर्वज्ञमान तुलाधर	१०।-		

आनन्दकुटी विहार गुठीद्वारा प्रकाशित

बौद्ध साहित्यका असूख्य रत्नहरू

(१)	बुद्धकालीन ब्राह्मण अप्राप्य	भाग-१	७/-	(पृ. ५०४)
(२)	बुद्धकालीन गृहस्थीहरू	भाग-१	८/-	(पृ. ५८१)
(३)	बुद्धकालीन राजपरिवार	भाग-१	१०/-	(पृ. ६६५)
(४)	बुद्धकालीन महिलाहरू	भाग-१	८/-	(पृ. ५५६)
(५)	बुद्धकालीन परिवारजकहरू	भाग-१	१६/-	(पृ. ७६६)
(६)	बुद्धकालीन श्रावक-चरित	भाग-१	६/-	(पृ. ३७८)
(७)	बुद्धकालीन श्राविका-चरित	भाग-१	२२/-	(पृ. १००५)
(८)	बुद्धकालीन ब्रह्मादिदेव	भाग-१	१८/-	(पृ. ६६८)
(९)	बुद्धकालीन प्रेतकथा ...		१०/-	(पृ. ३८२)
(१०)	बुद्धकालीन विमानकथा ...		१२/-	(पृ. ४०४)
(११)	बुद्धकालीन दशैवटा ग्रन्थहरूको विषय-सूची		५/-	
(१२)	बुद्धकालीन ब्राह्मण	भाग-२	१५/-	(पृ. ६००)
(१३)	बुद्धकालीन ब्राह्मण	भाग-३	१७/-	(पृ. ६८०)
(१४)	बुद्धकालीन गृहस्थीहरू	भाग-२	१५/-	(पृ. ५६२)
(१५)	बुद्धकालीन गृहस्थीहरू	भाग-३	१५/-	(पृ. ६२४)
(१६)	जात्यान भ्रमणको डायरी		४/-	
(१७)	जातक संग्रह	भाग-१	१०/-	(पृ. ३६६)
(१८)	जातक संग्रह	भाग-२	८/-	(पृ. २४०)
(१९)	जातक संग्रह	भाग-३	१३/-	(पृ. ३६०)
(२०)	धर्मपदटुकथा (नेवारी)	भाग-२	१०/-	(पृ. १६७)

प्रतीक्षामा

(२१)	धर्मपदटुकथा (द्वितीय संस्करण)	भाग-१ (नेवारी)
(२२)	बुद्धकालीन महिला	भाग-२ (नेपाली)
(२३)	बुद्धकालीन महिला	भाग-३ (नेपाली)

ये पुस्तकहरू पाइने स्थान

आनन्दकुटी, स्वयम्भू – सिद्धार्थ शिशु निकेतन, भृकुटी मण्डप – हेराकाजी सुइका, नागबहाल, ल. पु.